

Uchwała Nr 4200/VII/84/2024

VII Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej

w Katowicach

z dnia 29 kwietnia 2024 r.

w sprawie opinii o przedłożonym przez Wójta Gminy Kochanowice sprawozdaniu z wykonania budżetu za 2023 rok

Na podstawie art. 13 pkt 5, art. 19 ust. 2 i art. 20 ust.1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1325) VII Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach **u c h w a l a**, co następuje:

§ 1.

Wydaje się **negatywną** opinię o przedłożonym przez Wójta Gminy Kochanowice sprawozdaniu z wykonania budżetu za 2023 rok.

§ 2.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie:

VII Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach dokonał analizy przedłożonych przez Wójta Gminy Kochanowice materiałów dotyczących wykonania budżetu gminy i stwierdził, co następuje:

1. W przedłożonym sprawozdaniu z wykonania budżetu za 2023 rok nie występują rozbieżności w stosunku do danych wykazanych w sprawozdaniach budżetowych określonych w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2022 r. poz. 144 z późn. zm.), z wyjątkiem błędnego podania wykonanych dochodów z tytułu subwencji ogólnych z budżetu państwa na stronie 1 (niezgodnie z danymi wynikającymi ze sprawozdania Rb-27S).
2. Sprawozdanie z wykonania budżetu obejmuje informacje wymienione w art. 269 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1270 z późn. zm.), tj.:
 - a) wykonane dochody i wydatki w szczególowości określonej jak w uchwale budżetowej, które ogółem wynoszą odpowiednio:

- dochody 52.937.473,84 zł, tj. 82,5 % planu,
- wydatki 58.385.767,58 zł, tj. 83,4 % planu;

b) zmiany w planie wydatków na realizację programów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o finansach publicznych, dokonane w trakcie roku budżetowego;

c) stopień zaawansowania realizacji programów wieloletnich.

Skład Orzekający zwraca uwagę, że w sprawozdaniu nie przedstawiono jednak w sposób przejrzysty i pełny danych w zakresie planu i wykonania dochodów i wydatków, związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu jednostki wynikającymi z odrębnych ustaw, co utrudnia analizę danych w tym zakresie. W świetle informacji zawartych w sprawozdaniu nie jest jasne wykorzystanie środków dotyczących zadań finansowanych ze środków pochodzących z Rządowego Funduszu Polski Ład - Program Inwestycji Strategicznych, Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, Funduszu Pomocy.

Skład Orzekający po raz kolejny zwraca więc uwagę, aby w przyszłości prawidłowo i przejrzysto prezentować dane dotyczące planu i wykonania z wyodrębnieniem dochodów (ewentualnie również przychodów) i wydatków według poszczególnych zasad wynikających z odrębnych ustaw.

3. Sprawozdanie zawiera również inne dane liczbowe i informacje, które przedstawiają wykonanie budżetu w 2023 roku pod względem finansowym i rzeczowym, z których wynika m.in., że wymóg określony w art. 242 ustawy o finansach publicznych został spełniony.

Skład Orzekający zwraca jednak uwagę, że wymóg ten jest spełniony dopiero po powiększeniu dochodów bieżących o przychody, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 i 8 ustawy o finansach publicznych. Na koniec 2023 roku wystąpił bowiem deficyt operacyjny, a wykonane wydatki bieżące były wyższe od wykonanych dochodów bieżących o 360.821,26 zł. Należy podkreślić, że - pomimo spełnienia wymogów ustawowych - wykonanie deficytu operacyjnego jest niepokojące i ma niekorzystny wpływ na możliwość obsługi długu jednostki samorządu terytorialnego.

Wykonanie budżetu Gminy Kochanowice za 2023 rok zamknęło się deficytem budżetu w wysokości 5.448.293,74 zł, wobec planowanego deficytu w kwocie 5.852.572,97 zł.

Skład Orzekający, opiniując negatywnie przedłożone przez Wójta Gminy Kochanowice sprawozdanie z wykonania budżetu za 2023 rok, uwzględnił przede wszystkim fakt wystąpienia na koniec roku zobowiązań wymagalnych Gminy w łącznej kwocie 3.607.499,99 zł (6,2% wydatków wykonanych za 2023 r.). W opiniowanym sprawozdaniu brak jest jakichkolwiek wyjaśnień dotyczących tych zobowiązań. Sprawozdanie z wykonania budżetu w części dotyczącej wydatków nie uwzględnia kwot zobowiązań pozostałych do zapłaty, nie podaje kwot zobowiązań wymagalnych. W sprawozdaniu tym na stronie 10 opisano zadłużenie budżetu Gminy nie

uwzględniając zobowiązań wymagalnych w kwocie długu. Sprawozdanie odnosi się wyłącznie i w sposób bardzo ogólny do zadłużenia z tytułu kredytów i pożyczek oraz obligacji.

Wobec braku jakichkolwiek informacji dotyczących zobowiązań wymagalnych w sprawozdaniu z wykonania budżetu za 2023 rok Skład Orzekający w dalszej części uzasadnienia uwzględnił również dane wynikające z innych sprawozdań Gminy Kochanowice za 2023 rok przekazanych Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Katowicach.

Ze złożonego sprawozdania z wykonania budżetu wynika, że na dzień 31 grudnia 2023 r. zadłużenie Gminy wyniosło 14.318.316,85 zł, co jest niezgodne z danymi wynikającymi ze sprawozdania Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych Gminy Kochanowice wg stanu na koniec IV kwartału 2023 r. Ze sprawozdania Rb-Z wynika bowiem, że łączna kwota długu na koniec roku 2023 wyniosła 17.925.816,84 zł i obejmowała wymagalne zobowiązania z tytułu dostaw towarów i usług w wysokości 3.607.499,99 zł. Na podstawie sprawozdania Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych Gminy Kochanowice za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2023 r. Skład Orzekający stwierdził, że zobowiązania wymagalne wystąpiły w rozdziale 60016 § 6370 w wysokości 2.137.500 zł oraz w rozdziale 70005 § 6050 w wysokości 1.469.999,99 zł.

Dopuszczenie do wystąpienia zobowiązań wymagalnych narusza wyrażoną w art. 44 ust. 3 pkt 3 ww. ustawy o finansach publicznych zasadę dokonywania wydatków w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Nieterminowe regulowanie zobowiązań może skutkować zapłatą odsetek za zwłokę i stanowić naruszenie dyscypliny finansów publicznych. Konieczność uregulowania zobowiązań wymagalnych w wysokości 3.607.499,99 zł obciąża budżet 2024 roku.

Na koniec 2023 roku dług Gminy Kochanowice był wyższy o 6.720.079,38 zł w stosunku do kwoty długu na koniec 2022 roku.

Analiza danych wynikających ze sprawozdania Rb-28S wskazuje, że zobowiązania wymagalne w rozdziale 70005 § 6050 są wyższe niż planowane wydatki budżetu w tej podziałce klasyfikacji budżetowej. Plan wydatków wynosił bowiem 1.404.824 zł, wykonane wydatki wynosiły 985.503,89 zł, a zobowiązania wymagalne wynosiły 1.469.999,99 zł. Wskazuje to na niewłaściwe planowanie wydatków budżetowych i może być wynikiem nieprawidłowego zaciągania zobowiązań. Wątpliwości budzi wykazanie w tym sprawozdaniu zobowiązań wymagalnych jako "powstałe w latach ubiegłych", gdyż w sprawozdaniach za 2022 rok w ww. podziałkach klasyfikacji budżetowej nie wykazano takich zobowiązań.

Ze sprawozdania Rb-ST o stanie środków na rachunkach bankowych Gminy Kochanowice na koniec 2023 r. wynika, że stan środków pieniężnych pozostałych na rachunku budżetu, pomniejszony o środki niewykorzystanych dotacji w roku budżetowym oraz środki dotacji i subwencji przekazane

w grudniu na styczeń następnego roku, wynosił 103.442,05 zł. Wynika z tego, że na koniec roku brak było środków pieniężnych w wysokości umożliwiającej zapłatę zobowiązań wymagalnych Gminy.

Ponadto, w świetle lakonicznych informacji zawartych w sprawozdaniu z wykonania budżetu za 2023 rok, wątpliwości budzi wykorzystanie w 2023 r. środków otrzymanych z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych. Ze sprawozdania z wykonania budżetu Gminy Kochanowice za 2023 rok oraz ze sprawozdań budżetowych Rb-27S i Rb-28S za 2023 rok wynika, że w 2023 roku Gmina Kochanowice uzyskała środki otrzymane z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych w wysokości 8.605.952,19 zł, a wykonane wydatki poniesione ze środków z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych wynosiły 2.244.274,75 zł (§ 6370). Jak wynika ze sprawozdania Rb-ST, na rachunku budżetu na koniec 2023 r. pozostały jedynie środki pieniężne w wysokości 1.069.497,84 zł, z tego 966.055,79 zł stanowiły środki niewykorzystanych dotacji w roku budżetowym oraz środki dotacji i subwencji przekazane w grudniu na styczeń następnego roku.

Wójt Gminy Kochanowice, jako organ uprawniony do sporządzenia projektu budżetu, projektów uchwał w sprawie jego zmian a także wykonywania budżetu był zobowiązany na bieżąco monitorować poziom realizowanych dochodów a także odpowiednio kształtować wydatki, przychody i rozchody budżetu, aby zapewnić terminowe regulowanie zobowiązań i utrzymać płynność finansową Gminy.

Skład Orzekający zwraca też uwagę, że - w celu kompletnego i przejrzystego przedstawienia wykonania budżetu - sprawozdanie z wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego powinno zawierać wszystkie istotne dla wykonania budżetu informacje, w tym również odnosić się do przyczyn niezrealizowania planu dochodów oraz wydatków Gminy.

Biorąc pod uwagę dokonane ustalenia, przedłożone sprawozdanie, zaopiniowano jak w sentencji uchwały.

Od niniejszej uchwały przysługuje odwołanie do pełnego składu Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach, w **terminie 14 dni** od daty jej doręczenia.

Przewodnicząca VII Składu Orzekającego

Sylwia Nowakowska